

СТАНОВИЩЕ

от професор, д.н., инж., полк.(о.з) Стойко Димитров Стойков

Регистър за научната дейност в Република България - № 33078
<https://cris.nacid.bg/public/scientist-preview/13856>

Регистър за академични длъжности и дисертации в НАЦИД - № 13856
<https://ras.nacid.bg/dissertation-preview/13856>

Scopus Author ID: 57205573075;

Web of Science Researcher ID: N-6268-2016;

ORCID: 0000-0002-4885-713X

Област на висшето образование: 3. „Социални, стопански и правни науки”

Професионално направление: - 3.7. „Администрация и управление”

Научна специалност - 05.02.24.- “Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана).

Област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана”

Професионално направление: - 9.1. „Национална сигурност”

Професионално направление: - 9.2. „Военно дело”

Научна специалност:

- 05.02.24. „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Управление на сигурността и отбраната);

- 05.12.01. „Организация и управление на Въоръжените сили”;

- 05.12.02. "Военнополитически проблеми на сигурността";

- 05.12.03. "Военно-приложни аспекти на гражданската защита"

гр. Велико Търново, ж.к. „Зона –Б“, ул. „Йордан Кулелиев“ № 4, вх. А,

GSM – 0889 31 73 95, [E-mail: stojkods@abv.bg](mailto:stojkods@abv.bg)

за научните трудове на главен асистент д-р **Дафинка Василева Сидова** - единствен участник в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент” в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана” по професионално направление 9.1 „Национална сигурност“, Факултет МФ, Департамент национална и международна сигурност.

Конкурсът е обнародван в Държавен вестник – бр. № 28/02.04. 2024г. Съставът на Научното жури е отдаден в Заповед З- РК- 236/29.05.2024г.

Документи за участие в конкурса в предвидения от закона срок е представил само един участник - главен асистент д-р Дафинка Василева Сидова.

С решение на Комисията за проверка на документите и допускане до конкурс на кандидата, д-р Дафинка Василева Сидова е допусната до участие в конкурса.

Единственият кандидат в конкурса главен асистент д-р Дафинка Сидова е щатен преподавател и директор на Програмния съвет на Департамент „Национална и международна сигурност“.

Научноизследователската и преподавателската дейност на кандидата в конкурса, д-р Дафинка Василева Сидова е насочена основно в областта на разширяване чрез актуализиране и осъвременяване на научното познание за Концепцията за човешката сигурност, която макар и „млада“ по развитие, се утвърждава като общовалидна и общозначима концепция, която има пряко отношение към всяка сфера на човешкия живот, развитие и благоденствие.

Актуалността на разработвания от д-р Дафинка Сидова в предложените за рецензиране за участие в конкурса трудове проблем в научно и научноприложно отношение произтича от необходимостта да бъде разширено системното научно знание за спецификата на Европейско териториално сътрудничество в обезпечаването на човешката сигурност.

Приносителите в извършените научни изследвания от кандидата в конкурса способстват за повишаване ролята на човешката сигурност по отношение на устойчивото градско развитие.

Чрез своята научноизследователска и научно приложна дейност кандидатът, д-р Дафинка Сидова разширява обхвата на категорийния апарат, чрез който научната теория и практика по човешката сигурност осъществяват взаимовръзката си с другите фундаментални науки чрез конкретни предложения и подходи за усъвършенстване на трите стълба (свобода от страх, свобода от недостиг и свобода за достоен живот) и седемте измерения (политическа сигурност, лична сигурност, здравна сигурност, икономическа сигурност, продоволствена сигурност, екологична сигурност и общностна сигурност) на Концепцията за човешката сигурност, които допринасят за значимото ѝ място.

1. Кои трудове от представените от кандидата се приемат за оценка

Предоставената от кандидата в конкурса д-р Дафинка Сидова научна продукция отговаря напълно на изискванията на оценъчна система на показателите за заемане на академична длъжност „доцент“ по дейности и показатели: Група от показатели - А -50; Група от показатели - В -100; Група от показатели - Г - 255; Група от показатели - Д – 102,5; Група от показатели - Ж - 60; Група от показатели - З - 100; Група от показатели - И – 90. Общо при изискуеми – 570 точки, брой точки от дейностите на кандидата - 757.5 точки.

Количеството на представените за рецензиране публикации е представително и оценявам като достатъчно за участие в конкурс за академична длъжност „доцент” в Нов български университет.

2. Обща характеристика на научно-изследователската и научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата. В кои научни области и проблеми кандидатът е работил и продължава да работи.

Представените за рецензиране трудове на д-р Дафинка Сидова са в областта и проблематиката по специалността на конкурса за „доцент” в област на висше образование 9. Сигурност и отбрана” по професионално направление 9.1. „Национална сигурност”.

Публикациите са в специализирани научни издания. Стилът на кандидата е академичен, задълбочен, разбираем и достъпен.

Продължена е работата на д-р Дафинка Сидова по темата на нейната докторска дисертация „Трансграничното сътрудничество като инструмент на Европейския съюз за повишаване на сигурността в Средиземноморския регион в началото на XXI век” и тази тема фигурира като централна или като аспект в част от публикациите последвали защитата на дисертацията през 2018 г.

3. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Преподавателската дейност на кандидата обхваща както обучение: в двете образователни квалификационни степени на висшето образование (бакалавър и магистър) и така също за повишаване квалификацията на специалисти.

Годишната натовареност за академичната 2023/2024 г. на д-р Дафинка Сидова надвишава изискуемия хорариум от 180 аудиторни часа и 60 тренингови – общо 264 часа аудиторна заетост и 420 часа извънаудиторна/тренингова заетост.

4. Основни научни и научно-приложни приноси

Основните приноси на кандидата са с научен и научно приложен характер и могат да се обобщят в няколко основни тематични области:

- **генериране на нови знания и умения**, свързани с актуализиране и осъвременяване на знанията за съществуващите предизвикателства пред човешка сигурност чрез Европейско териториално сътрудничество. Централно място в представените за участие в конкурса трудове в тази тематична област принадлежи на Хабилитационен труд – публикувана монография - Сидова, Д., 2023. Човешка сигурност чрез Европейско териториално сътрудничество: ползи, предизвикателства, перспективи (по примера на Република България). София: Научно-технически съюз по машиностроене „Индустрия 4.0“, ISBN 978-619-7383-32-4;

- **доразвиване на теорията и практиката** на научните изследвания чрез обобщени и разширени теоретичните постановки за значението и стойността на човешката сигурност в контекста на екологичното измерение:

– научна статия - Sidova, D. (2021). HUMAN SECURITY CONCERNS RELATING TO ENVIRONMENTAL ISSUES IN INTEGRATION OF THE WESTERN BALKANS IN NATO AS A GUARANTEE FOR REGIONAL STABILITY. Skopje: Center for International and Development Studies Skopje. ISBN 978-608-245-725-3 pp. 66-79;

- научна студия - защитата на културните ценности през призмата на правните и стратегически документи на НАТО – Сидова, Д. (2022). Ролята на Организацията на Северноатлантическия договор за опазване на културното наследство. В Димитров, Вл. (съст. и науч. ред.) Културно наследство – състояние и перспективи. Сборник с доклади от конференция в чест на 90-годишнината от рождението на проф. Любен Прашков, НБУ, С., 416-435, ISBN 978-619-233-229-7;

- **създаване на стройна система от теоретични обобщения и предложения** по проблемите на ролята на човешката сигурност по отношение на устойчивото градско развитие:

- глава от колективна монография - Сидова, Д. (2021). Човешката сигурност. В Стайкова, Ев. и Юл. Хаджичонева (съст. и науч. ред.) Устойчиво градско развитие – поуки за София (колект. монография), НБУ, С., 267-292, ISBN 978-619-233-176-4 (печатно издание), ISBN 978-619-233-177-1.

5. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката.

В предоставените ми рецензирани материали е видно приложение на резултатите от научноизследователската и нормативна дейност на кандидата- д-р Дафинка Сидова. Представената справка за цитирания в индексирани издания показва значимостта на разработените научни проблеми.

6. Оценка в каква степен приносите са дело на кандидата

Кандидатът - д-р Дафинка Сидова е основен автор в по-голямата част от съвместните публикации.

В изпълнение на изискванията на чл.4.(11) и чл.10.(2) на ЗРАСРБ не констатирах и не съм информиран за получен писмен сигнал за наличието на плагиатство или недостоверност на представените научни данни в публикациите, представени за оценяване.

7. Критични бележки за рецензираните трудове

Към представените за рецензиране материали могат да се отправят и някои критични бележки:

- списъкът на използваната литература (библиография) в част от публикациите не е оформен съгласно изискванията на Стандарт за библиографско цитиране –БДС/ISO 690:2021;

- в оформянето на част от трудовете има неточности, повторения и редакционни грешки, които не намаляват научната им стойност, но влошават възможностите за бързо възприятие;

- основна част от публикуваните научни трудове за съжаление касаят една строго специфична аудитория – Нов български университет -гр. София, което стеснява възможностите на кандидата в конкурса за активно участие в научния обмен, презентирание и защита на новаторски научни идеи пред научната общност в сферата на сигурността.

Посочените пропуски носят технически характер и не намаляват стойността на резултатите, постигнати от д-р Дафинка Сидова, доказващи нейната способност успешно да разработва самостоятелно и в екип въпроси важни за теорията и практиката на човешката сигурност.

8. Лични впечатления и други въпроси, по които рецензентът счита, че следва да вземе отношение.

Познавам лично д-р Дафинка Сидова от активното и участие в научни конференции на НВУ „В. Левски“ - гр. Велико Търново. Представените трудове за участие в конкурса ни я демонстрират, като един от изявените научни изследователи и водещи преподаватели при изграждането на научното знание в областта на човешката сигурност.

Считам, че трудовете са самостоятелно дело на кандидатката в конкурса и успешно защитават претенциите за научни и научно приложни приноси.

Нямам съвместни публикации с кандидатката.

9. Създадена ли е творческа среда за предаване на натрупания опит и знания

Постигнатите научни резултати от участничката в конкурса д-р Дафинка Сидова потвърждават и надграждат високата оценка за изградената научно-образователна среда за създаване и предаване на научни знания и професионален опит в Департамент „Национална и международна сигурност“ при Нов български университет.

10. Заключение

Предоставената от кандидата в конкурса главен асистент, д-р Дафинка Василева Сидова документация и научна продукция отговарят на изискванията на чл. 24.(1) от ЗРАСРБ и чл.53 от Правилника за неговото прилагане.

Оценката ми за научните трудове на главен асистент, д-р Дафинка Василева Сидова, единствен участник в конкурс за заемане на академична

длъжност „доцент” в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана”, по професионално направление 9.1 „Национална сигурност“ е „положителна”.

11. Оценка на кандидатите

Предлагам на уважаемото Научно жури по конкурса да **класира кандидата**, главен асистент, д-р Дафинка Василева Сидова и да **предложи** на Съвета на Магистърски факултет на Нов Български университет, да **бъде избрана и да заеме академичната длъжност** „доцент” в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.1. „Национална сигурност”, в Департамент „Национална и международна сигурност“ на Нов български университет.

11.07.2024 г.

гр. Велико Търново

Член на научното жури:

проф. д.н. инж. полк. (о.з.)

(Стойко Стойков)